

Protokół

45. posiedzenia, I. sesyi, IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 2. października 1909.

Początek posiedzenia o godzinie 10. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 138.

Ze strony Rządu: Radca dworu Jan Czeżowski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 43. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 44. posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejścia.

Marszałek oznajmia, że p. Oleśnicki złożył mandat do komisji wodnej, i że uzupełniający wybór umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycji wniesionych po dzień 2. października 1909 r., które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls. 4.416—4.428, 4.435, 4.440, 4.446, 4.457, 4.458, 4.468, 4.474, 4.475—4.479, 4.493—4.503, 4.508—4.513.

Komisji szkolnej Ls. 4.394, 4.415, 4.429—4.434, 4.436—4.439, 4.441, 4.442, 4.470, 4.482, 4.504—4.506, 4.514.

Komisji gminnej Ls. 4.507.

Komisji petycyjnej Ls. 4.447.

Komisji administracyjnej Ls. 4.452, 4.453—4.455, 4.480, 4.481.

Komisji prawniczej Ls. 4.459—4.461.

Komisji gosp. kraj. Ls. 4.456.

Komisji drogowej Ls. 4.443—4.445, 4.469.

Komisji kolejowej Ls. 4.451.

Komisji reformy wyborczej Ls. 4.462—4.467, 4.483.

Komisji reform agrarnych Ls. 4.448 do 4.450.

Po odczytaniu petycji Ls. 4.437 mieszkańców przedmieścia grodeckiego we Lwowie o zaprowadzenie 2 ruskich szkół ludowych we Lwowie, przemawia p. Lewicki popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 4.453 gminy Brzostek o podatek gminy od napojów spirytusowych, przemawia p. Krążel popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycyi Ls. 4.458 Tow. Bursy selańskiej w Stanisławowie o subwencję, przemawia p. Winniczuk popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyi, które przydzielono oddzielnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyi.

Sekretarz pp. Urbański, a następnie Skwarko odczytuje zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

W n i o s e k

posła Ciucheńskiego i tow. w sprawie odpowiedniego zastępstwa naszego kraju w najwyższej Radzie zdrowia we Wiedniu.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby ilość członków reprezentujących Galicyę w najwyższej Radzie zdrowia we Wiedniu unormował stosownie do zaludnienia naszego kraju.

Wnioskodawca:
Ciucheński w. r.

Dulęba, Głabiński, Schätzel, Skarbek, Landau, Maiss, Federowicz, Rayski, Rutowski, Pawlewski, Battaglia, Sala, Ter-ti, Bednarski, Doliński.

W n i o s e k

posła Skołyszewskiego i tow. o zmianę przepisów statutu krajowego i zaprowadzenie nowej ordynacyi wyborczej sejmowej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić, dołączony projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§ 3, 4, 6, 11 i 12 statutu krajowego tudzież ordynację wyborczą sejmową dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, 30. września 1909.

Wnioskodawca:
Skołyszewski w. r.

Bernadzikowski, Długosz, Lewakowski, Wasung, Bojko, Bis, Stefczyk, Kędzior, Stapiński, Płak, Krężel, Myjak, Jedynak, Jampolski, Szwed, Witos, Styła, Cieluch.

U s t a w a

z dnia . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca §§ 3, 4, 6, 11 i 12 statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 r. tudzież ordynację wyborczą sejmową:

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§ 3, 4, 6, 11 i 12 statutu krajowego w dotychczasowem brzmieniu znoszą się i mają opiewać jak następuje:

§ 3.

Sejm krajowy składa się ze 161 członków, a mianowicie:

I. 12 członków z mocy piastowanej godności, a to:

a) z trzech arcybiskupów lwowskich księcia biskupa krakowskiego, dwóch

biskupów przemyskich, biskupa tarnowskiego i biskupa stanisławowskiego. W razie wakującej stolicy arcybiskupiej lub biskupiej, administrator dyecezyi w sprawach duchownych jest członkiem Sejmu krajowego:

b) z prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie;

c) z rektorów Uniwersytetu lwowskiego i krakowskiego i rektora szkoły politechnicznej we Lwowie.

II. Ze 149 posłów, wybranych przez powszechne, równe, bezpośrednie i tajne prawo głosowania, a mianowicie:

a) czterdziestu jeden posłów z okręgów wyborczych miast i miasteczek;

b) stu ośmiu posłów wybranych z okręgów wyborczych złożonych z poszczególnych powiatów sądowych, względnie grup i części powiatów sądowych.

§ 4.

Cesarz mianuje dla kierownictwa Sejmem Marszałka krajowego i jego pierwszego zastępcę z grona Sejmu. Sejm wybiera drugiego zastępcę Marszałka ze swego grona.

§ 4.

Czas trwania funkcyi Marszałka krajowego i jego zastępców tudzież wybranych członków Sejmu krajowego (okres sejmowy) oznacza się na lat sześć.

Wybory posłów sejmowych nie mogą być przez wyborców sejmowych odwołane.

Po upływie zwykłego okresu sejmowego lub po wcześniej dokonaniem rozwiązania Sejmu, niemniej w razie ustąpienia poszczególnych posłów, rozpisuje się nowe wybory.

Byli członkowie Sejmu mogą być ponownie wybrani.

§ 11.

Wydział krajowy jako zarządzający i wykonawczy organ Sejmu składa się pod przewodnictwem marszałka krajowego z dziesięciu członków wybranych z łona Sejmu.

Dla kierowania Wydziałem wybierają członkowie Wydziału krajowego z pomiędzy siebie zastępcę.

§. 12.

Dwóch członków Wydziału krajowego wybierają wrylni członkowie Sejmu i posłowie wybrani z 41 okręgów wyborczych miast i miasteczek, dwóch członków Wydziału krajowego wybierają posłowie okręgów wyborczych 22—71 i posłowie mniejszości okręgów 72—84, dwóch członków Wydziału krajowego wybierają posłowie większości okręgów 72—84 oraz posłowie okręgów 85 do 116; czterech członków wybiera cały Sejm ze wego grona.

Każdy wybór przychodzi do skutku bezwzględną większością głosów. Jeżeli nie uzyskano bezwzględnej większości głosów przy głosowaniu pierwszym i powtórnem, wówczas należy przedsięwziąć wybór ściślejszy pomiędzy temi dwiema osobami, które przy drugim głosowaniu otrzymały największą ilość głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Sejmowa ordynacya wyborcza dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Ustawa z dnia

Art. I.

Sejmowa ordynacya wyborcza dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ogłoszona jako załącznik II. patentu z 26-go lutego 1861 Nr. 20 Dz. u p. traci w dotychczasowem syem brzmieniu moc obo-

wiązującą i ma na przyszłość obowiązywać w brzmieniu następującem:

I. Okręgi i miejsca wyborcze.

§. 1.

Dla wyboru posłów do Sejmu galicyjskiego ustanawia się 116 okręgów wyborczych złożonych z następujących miejscowości i powiatów sądowych. względnie grup miejscowości i powiatów sądowych:

a) okręgi wyborcze złożone z poszczególnych miast i miasteczek, względnie miast i miejscowości.

1) Lwów,

2) Kraków, z pow. sąd. krakowskiego okręg wyb. 24 miejscowości: Czarna wieś, Grzegórzki, Krowodrza, Łobzów, Nowa wieś narodowa, Półwsie zwierzyńskie, Prądnik biały, Prądnik czewony, Rakowice, Zwierzyniec, i z pow. sąd. Podgórze okręg. wyb. 33 miejscowości: Dębniki i Zakrzówek.

3) Przemysł,

4) Tarnów,

5) Kołomyja,

6) Tarnopol,

7) Stanisławów,

8) Drohobycz,

9) Podgórze,

10) Nowy Sącz,

11) Rzeszów,

12) Jarosław,

13) Stryj,

14) Sambor,

15) Biała, Kęty, Andrychów,

16) Wadowice, Oświęcim, Chrzanów,

17) Wieliczka, Bochnia,

18) Gorlice, Jasło,

19) Krosno, Sanok, Korczyna,

20) Brody,

21) Brzeżany, Złoczów,

b) okręgi wyborcze złożone z poszczególnych powiatów sąd. względnie grup powiatów sądowych i miejscowości:

22) Chrzanów, Jaworzno,

23) Krzeszowice, Liszki,

24) Kraków (z wyłączeniem miejscowości wymienionych w okręgu 2)

25) Kęty, Oświęcim,

26) Biała,

27) Żywiec,

28) Milówka,

29) Andrychów, Sucha,

30) Wadowice, Zator,

31) Kalwarya,

32) Maków, Jordanów,

33) Podgórze, Skawina (z wyłączeniem miejscowości wymienionych w okręgu wyborczym 2),

34) Wieliczka, Dobczyce,

35) Myślenice,

36) Bochnia, Niepołomice,

37) Wiśnicz,

38) Limanowa,

39) Mszana dolna, Krościenko,

40) Nowy Targ, Czarny Dunajec,

41) Radłów, Żabno,

42) Brzesko,

43) Wojnicz, Zakliczyn, Ciężkowice

44) Nowy Sącz,

<p>45) Stary Sącz, Muszyna,
 46) Grybów,
 47) Dąbrowa,
 48) Tarnów,
 49) Tuchów, Biecz,
 50) Gorlice,
 51) Radomyśl,
 52) Dębica, Pilzno,
 53) Brzostek, Frysztak,
 54) Jasło,
 55) Krosno,
 56) Żmigród, Dukla,
 57) Rozwadów, Ulanów,
 58) Tarnobrzeg,
 59) Mielec,
 60) Kolbuszowa,
 61) Ropczyce,
 62) Strzyżów,
 63) Nisko,
 64) Leżajsk,
 65) Głogów, Sokołów,
 66) Łańcut,
 67) Rzeszów,
 68) Przeworsk,
 69) Tyczyn,
 70) Dynów, Dubiecko,
 71) Brzozów,
 72) Sieniawa, Cieszanów, Lubaczów,
 Niemirów oraz z okręgu 85. miejscowości: Bełzec, Michałówka, Tomaszycze, Zastawie,
 73) Jarosław, Pruchnik, Radymno, Przemyśl,
 74) Rymanów, Sanok, Bukowsko, Bircza,</p> | <p>75) Dobromil, Niżankowice, Mościska, Stara sól (z wyjątkiem gmin wyłączonych w okręgu wyborczym 91) oraz z okręgu 96. miejscowości: Dublany, Biskowice, Czukiew, Czystki, Kalinów, Łanowice, Nadyby, Sąsiadowice, Strzałkowice, Strupnica kol., Uherce,
 76) Lwów, Szczezec, Winniki,
 77) Gródek, Rudki, Komarno i z okręgu wyborczego 91. gminy: Słomianka, Stojańce, Twierdza, Wojkowice, Zawadów, z okręgu wyborczego 90. Możyłowice kol. i z okręgu wyborczego 98 Medenica.
 78) Busk, Kamionka strumił., Glińiany, Przemyślany, z okręgu wyb. 89. Kłodno wielkie, Przemiwółki, z okręgu wyborczego 86. Mosty wielkie, Stanisłówka i z okręgu wyborczego 87. Bełz,
 79) Założce, Olesko, Zborów, Złoczów,
 80) Kozowa, Wiśniowczyk. Mikulińce, Tarnopol.
 81) Zbaraż, Nowe sioło, Podwołoczyska, Skalał,
 82) Podhajce, Monasterzyska, Buczacz, z okr. wyb. 106 Tarnawica polska, z okręg. wyb. 108 Jeziorko, Końbżaki stare, Maryampol wieś, Wołosków z okr. wyb. 107. Knihinin kolonia, Knihinin wieś, z okr. wyb. 108. Ludwikówka, Słobódka kąkolnicka, Zagórze kąkolnickie,
 83) Trembowla, Grzymałów, Husiatyn Kopyczyńce,
 84) Budzanów, Czortków, Borszczów oraz z okręgu wybor. 116 Burakówka i Czerwonogród,
 85) Rawa ruska, Uhnów z wyjątkiem gmin wymienionych w okręgu wyborczym 72,</p> |
|---|---|

86) Bełz, Mosty wielkie z wyjątkiem gmin wymienionych w okręgu wyborczym 78,

87) Sokal, Radziechów z wyjątkiem gmin wymienionych w okręgu wyborczym 78,

88) Brody, Łopatyn,

89) Żółkiew, Kulików z wyjątkiem gmin wymienionych w okręgu wyborczym 78,

90) Jaworów, Janów z wyjątkiem gmin wymienionych w okręgu wyborczym 77.

91) Krakowice, Sądowa Wisznia z wyjątkiem gmin wymienionych w okręgu wyborczym 77. wraz z okręgiem wyborczym 75. gminy: Czerniawa, Hodynie, Kalników, Laszki gościńcowe, Podgać. Sokole, Starzawa, Wola małnowska,

92) Lisko, Baligród, Lutowiska,

93) Ustrzyki, Stary Sambor.

94) Turka, Borynia,

95) Skole, Podbuż,

96) Sambor, Łęka szlach., z wyjątkiem gmin wyliczonych w okręgu wyborczym 75,

97) Drohobycz,

98) Mikołajów, Medenice z wyjątkiem gmin wyliczonych w okręgu wyborczym 77,

99) Stryj Bolechów,

100) Dolina, Rożniatów,

101) Żydaczów, Żurawno,

102) Bóbecka, Chodorów;

103) Kałusz, Wojniłów,

104) Bohorodczany, Sołotwina,

105) Nadwórna, Delatyn,

106) Tłumacz, Ottynia, z wyjątkiem gmin wyliczonych w okręgu wyborczym 82,

107) Stanisławów, Tyśmienica z wyjątkiem gmin wyliczonych w okręgu wyborczym 82,

108) Bursztyn, Halicz, z wyjątkiem gmin wyliczonych w okr. wyb. 82,

109) Rohatyn, Brzeżany,

110) Żabie, Kutry Kosów,

111) Kołomyja, Peczeniżyn,

112) Obertyn, Gwoździec,

113) Potok złoty, Tłuste,

114) Śniatyn, Zabłotów,

115) Horodenka,

116) Zaleszczyki, Mielnica, z wyjątkiem gmin wyliczonych w okręgu wyborczym 84.

§. 2.

Z okręgów wyborczych 22 — 116 wyłączone są miejscowości tworzące okręgi wyborcze 1—21.

Lwów wybiera dziewięciu, Kraków i miejscowości (okr. 2) ośmiu, Tarnów, Przemyśl, Kołomyja, Tarnopol, Stanisławów, okr. wyb. 72—84 po dwóch posłów, reszta w § 1. wymienionych okręgów po jednym pośle. Wszyscy uprawnieni do wyboru posła z jednego okręgu wyborczego stanowią jedno ciało wyborcze.

§ 1.

Na wypadek utworzenia w przyszłości nowych powiatów sądowych zatrzymują gminy do tych nowych powiatów przydzielone przynależność swoją do tego okręgu wyborczego, w którym są po myśli tej ustawy do głosowania uprawnione.

§ 5.

W każdym okręgu wyborczym jest w zasadzie miejscem wyborczym każda

miejsceowość stanowiąca gminę, która wedle ostatniego spisu ludności liczy więcej niż 500 mieszkańców. Z miejscowości tego samego powiatu sądowego, liczących 500 lub mniej mieszkańców, położonych obok siebie — w tym samym okręgu wyborczym mogą być utworzone zbiorowe miejsca wyborcze.

Zbiorowe miejsca wyborcze ma oznaczyć Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym drogą rozporządzenia. Jedno zbiorowe miejsce wyborcze nie może obejmować gminy, względnie miejscowości z ludnością razem wyżej dwóch tysięcy mieszkańców.

II. O prawie czynnego i biernego wyboru.

§. 6.

Do wyboru posłów na Sejm krajowy jest uprawniony każdy własnowolny obywatel (obywatelka) państwa, który ukończył (ukończyła) 24. rok życia, co do którego (której) nie zaszyły przyczyny powodujące wedle obowiązującej ustawy gminnej utratę prawa wyboru do reprezentacji gminnej, a to w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyboru jest co najmniej 6 miesięcy zamieszkały (zamieszkała).

Osoby zamieszkałe na obszarach dworskich do gmin nieprzyłączonych, wykonują to prawo przy zachodzących tych samych warunkach w tych gminach, z jakimi dotyczący obszar dworski tworzy jedną miejscowość. Gdy takiej gminy niema, oznaczyć ma polityczna władza krajowa, w której gminie osoby na obszarze dworskim z żadną gminą jednej miejscowości nie tworzącym swoje prawo wyboru mają wykonywać.

§. 7.

W stałej lub czasowej służbie pozostający oficerowie i wogóle osoby należące do armii lub żandarmerji, nie mogą w czasie czynnej służby, jak ró-

wnież w czasie czasowego urlopu ani wybierać, ani być wybranymi. Zakaz ten nie dotyczy jednak osób pozostających w służbie czynnej czasowo dla wypełnienia obowiązku ćwiczeń wojskowych.

§. 9.

Wyborca może swe prawo wykonywać tylko w jednym okręgu wyborczym i tylko osobiście.

Posłem sejmowym może być wybrany (wybrana) każdy (każda), który (która):

a) jest obywatelem (obywatelką) austriackim (ą);

b) ma lat 30;

c) znajduje się w pełnym używaniu wszystkich praw obywatelskich;

d) ma prawo według postanowień tej ustawy wybierać posła sejmowego.

§. 10.

Od prawa wybierania i wybieralności wykluczone są te osoby, które zasądzone zostały wyrokiem sądowym za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstw kradzieży, sprzeniewierzenia, udziału w nich, oszustwa, lub za przewinienie bankructwa (§§. 160, 161, 163, 164 i 186 ust. karnej).

Ten skutek zasądzenia karnego ma ustąpić co do zbrodni wyszczególnionych w §. 6 pod liczbami 1 do 10 ustawy z 15. listopada 1867 (Nr. 131 Dz. p. p.) po ukończeniu kary, w innych zaś wypadkach po upływie lat pięciu, a co do przestępstw i przewinień wyżej wymienionych po upływie lat trzech, licząc od ukończenia kary.

Osoby, które popadły w konkurs, albo załagodziły swe bankructwa dobrowolną ugodą z wierzycielami przy współudziale sądu, nie mogą być wybrane posłem do Sejmu, jak długo trwa rozprawa konkursowa lub ugodowa.

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 11.

Do przeprowadzenia wyborów wyznacza Namiestnik, ogłaszając dzień, w którym mają się odbyć wybory posłów sejmowych w miejscach wyborczych, przeznaczonych niniejszą ordynacją wyborczą.

Dzień wyborów należy tak ustanowić, żeby można było poczynić wszelkie potrzebne przygotowania.

§. 12.

Rozpisanie ogólnych wyborów należy ogłosić w dziennikach krajowych, a także ogłoszeniami we wszystkich gminach kraju.

Miedzy dniem ogłoszenia wyborów a dniem wyboru musi upłynąć czas co najmniej sześciu tygodni.

§. 13.

W każdej gminie ma burmistrz, względnie naczelnik gminy listę wszystkich w tej gminie do wyboru uprawnionych w porządku alfabetycznym z podaniem charakteru i mieżkania każdego uprawnionego. Gdy w jakiejś gminie ma się odbywać wybór w więcej lokalach, a do każdego lokalu ma się przydzielić jakaś terytoryalna część miejscowości, mają listy dla uprawnionych w każdej takiej terytoryalnej części zamieszkałych ułożyć się osobno.

Lista wyborcza ma być sporządzona co najmniej w dwóch egzemplarzach jeden egzemplarz obowiązany naczelnik gminy i po ukończeniu wyborów utrzymywać w ciągłej ewidencji i dozwolić każdemu wgląd i odpisy.

§. 14.

Po ułożeniu listy wyborczej ma naczelnik gminy przedłożyć oba jej egzemplarze swojej bezpośredniej władzy politycznej pierwszej instancji, a prezy-

dent stolicy politycznej władzy krajowej.

Dla miast niestołecznych, mających własne statuty, wyznaczy polityczna władza krajowa starostwo, które ma zająć się zbadaniem ich list wyborczych

Polityczna władza ma dostrzeżone błędy w liście z urzędu poprawić jeden egzemplarz tak poprawionej listy naczelnikowi gminy zwrócić.

§. 15.

Najpóźniej na 30 dni przed dniem wyboru ma w każdej gminie burmistrz względnie naczelnik gminy poprawioną listę wyborczą wystawić w urzędzie gminnym do przeglądnięcia na przeciąg 4 dni. Zarazem ma to wystawienie listy obwieścić w gminie, a to tak przez publiczne ustne ogłoszenie, jak również przybicie pisemnego obwieszczenia na budynku gminnym i co najmniej w trzech widocznych miejscach w gminie i oznaczyć ośm dni termin do wniesienia reklamacji, — tak jednakowoż, ażeby pomiędzy ostatnim dniem tego terminu a dniem wyboru pozostało co najmniej 8 dni czasu.

W ogłoszeniu tem ma być dokładnie określony lokal, w którym lista do przeglądnięcia jest wyłożona, jak również ma być podane do powszechnej wiadomości, że listę wolno przeglądać każdemu wyborcy każdego dnia od godziny 9-tej rano do 6-tej po południu.

Listy wyborcze wolno każdemu przeglądać i brać sobie z nich odpisy

W gminach liczących ponad 10.000 mieszkańców ma być lista wyborcza równocześnie z wyłożeniem jej wydrukowana i każdemu w godzinach urzędowych w lokalu, gdzie lista jest wyłożona, od dnia wystawienia po cenach druku sprzedawana.

§. 16.

Reklamacje przeciw listom wyborczym mogą wnosić uprawnieni do wy-

boru w odnośnym okręgu wyborczym z powodu pomieszczenia w liście do wyboru nieuprawnionych lub pominięcia do wyboru uprawnionych do rąk naczelnika odnośnej gminy ustnie albo na piśmie.

Naczelnik gminy obowiązany jest wniesione do rąk jego reklamacje w przeciągu 48 godzin przedłożyć starostwu powiatowemu a w miastach z własnymi statutami temu organowi politycznemu, którego Namiestnik do rozstrzygnięcia reklamacyj wyznaczy.

Starostwo powiatowe, względnie ten organ, obowiązany jest wniesione reklamacje bezzwłocznie rozstrzygać tak, żeby rozstrzygnięcie wnoszonemu reklamację w przeciągu dni trzech od jej przedłożenia powołanej do rozstrzygnięcia władzy doręczone było.

Przeciw temu rozstrzygnięciu wolno reklamacyjnemu w przeciągu dni trzech od doręczenia wnieść odwołanie przez Starostwo powiatowe względnie polityczny organ, który wydał rozstrzygnięcie, do Namiestnika kraju.

Namiestnik rozstrzyga reklamacje ostatecznie, tak jednak, żeby pisemne jego rozstrzygnięcie reklamującemu przed dniem wyboru posła doręczone być mogło.

§. 17.

Listy wyborcze zprostowne, wskutek rozstrzygnięcia reklamacji mają być przygotowane w dwóch egzemplarzach.

Jeden egzemplarz przedłożyć ma naczelnik gminy Starostwu powiatowemu a w miastach z własnymi statutami organowi politycznemu do rozstrzygnięcia reklamacyj ustanowionemu, — a drugi egzemplarz przechować u siebie. Naczelnicy tych gmin, które są z innymi gminami do jednego zbornego miejsca wyborczego przyłączone, mają przestać listy wyborcze ze swych gmin naczelnikowi tej gminy, która jako zborne

miejsce wyborcze jest postanowioną.

§. 18.

Na podstawie przedłożonych list wyborczych Starostwo powiatowe ma wystawić dla wyborców ze wszystkich gmin swego powiatu karty legitymacyjne, w której ma być powołana liczba porządkowa listy wyborczej, imię i nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, w którym wybór ma się odbyć i oznaczenie czasu, w którym głosowanie ma się rozpocząć i ukończyć.

W miastach z własnymi statutami obowiązana jest do wygotowania kart legitymacyjnych Zwierzchność gminy.

Karty legitymacyjne mają być doręczone każdemu wyborcy za własnoręcznie potwierdzonym recepisem najpóźniej trzy dni przed dniem wyboru.

Doręczenie może nastąpić przez poستę lub przez Zwierzchność gminy, w której wyborca zamieszkuje.

Równocześnie poda starostwo powiatowe, a w miastach z własnymi statutami Zwierzchność gminna do powszechnej wiadomości, że każdy wyborca, któryby z jakiegokolwiek przyczyny karty legitymacyjnej nie otrzymał, może w przeciągu ostatnich dwóch dni przed wyborami otrzymać od tejże władzy duplikat karty legitymacyjnej. Ygłaszającemu się po taki duplikat wyborcy obowiązana jest odnośna władza tenże bezwarunkowo i bez jakiegokolwiek przeszkody wydać.

§. 19.

Równocześnie z kartami legitymacyjnymi ma być doręczona każdemu wyborcy karta do głosowania, zaopatrzona pieczęcią Starostwa powiatowego, w miastach z własnymi statutami pieczęcią Zwierzchności gminnej z dodatkiem umieszczonym na karcie legity-

macyjnej, że głosy oddane na innych pieczęcią nie zaopatrzonych kartach, będą uważane za nieważne.

Co do sposobu doręczenia i wydania duplikatów kart do głosowania obowiązują postanowienia §. 18. co do kart legitymacyjnych.

§. 20.

Dla wyborów z każdego ciała wyborczego ustanowiony będzie ze strony c. k. Rządu komisarz wyborczy. Komisarza wyborczego ustanawiać ma dla ciał wyborczych z miast mających własne statuta c. k. Namiestnik kraju — dla wszystkich innych ciał wyborczych naczelnicy powiatowych władz politycznych tych powiatów, w których są główne miejsca wyborcze.

Ustanowienie komisarza wyborczego podane będzie do wiadomości wyborców najmniej na 8 dni przed dniem wyborów przez pisemne ogłoszenie, przybite na zwyczajnem miejscu ogłoszeń c. k. Starostwa powiatowego — a oprócz tego przez ustne ogłoszenie przed rozpoczęciem samego aktu wyborczego. Urząd komisarza wyborczego jest honorowym urzędnikiem obywatelskim, od którego przyjęcia nikt — z wyjątkiem przeszkód nie dających się usunąć — uchylić się nie może.

IV. Wybór posła sejmowego.

§. 21.

Wyborami z każdego ciała wyborczego kieruje w obecności komisarza wyborczego komisya wyborcza, utworzona z tegoż ciała wyborczego, a składająca się z pięciu, a w gminach, których liczba mieszkańców przewyższa 10.000, z siedmiu członków wybranych przez wyborców w celu przeprowadzenia wyborów zebranych z pomiędzy osób do wyboru w tej zmianie uprawnionych. W gminach wyżej 10.000 mieszkańców mogą przy zachodzących wymogach terytoryalnych być ustanowione komisye wyborcze w większej liczbie

i każdej z nich odpowiednia część gminy przydzielona.

Rozstrzyga o tem polityczna władza powiatowa, a co do miast mających własne statuty — polityczna władza krajowa.

§ 22.

Komisya wyborcza złożona w powyższy sposób wybiera z pomiędzy siebie absolutną większość głosów przewodniczącego. Gdy absolutnej większości głosów osiągnąć się nie da, oznacza osobę przewodniczącego komisarz wyborczy.

Wszystkie uchwały komisji wyborczej zapadają względną większością głosów bez względu na liczbę głosujących. Przewodniczący głosuje tylko przy równości głosów.

§ 23.

Karta legitymacyjna wydana wyborcom przez starostwo nadaje im prawo wstępu do miejsca wyboru i zastępuje wezwanie do jawienia się w oznaczonym czasie do głosowania.

Z uderzeniem godziny na kartach legitymacyjnych jako początek aktu wyborczego oznaczonej, ma każdy wyborca wolny wstęp do lokalu wyborczego i nie może być z tegoż przed ukończeniem wyboru wydalonym.

§ 24.

Lokal wyborczy ma być w ten sposób urządzony, ażeby wszyscy do głosowania uprawnieni mogli być pomieszczeni w jednej sali i to w tej samej, w której urzęduje komisya wyborcza i komisarz wyborczy. Pod żadnym warunkiem nie może być miejsce urzędowania tej komisji i komisarza w jakimkolwiek sposób odosobnione, oddzielone albo odgraniczone od miejsca, gdzie znajdują się wyborcy. Stół, przy którym komisya i komisarz urzęduje, ma być ustawiony w środku lokalu wyborczego tak, ażeby wszyscy wyborcy

mieli ze wszystkich stron wolny dostęp do tegoż i wszystkie czynności komisji mogli wszechstronnie kontrolować.

W lokalu wyborczym musi znajdować się dostateczna ilość rekwizytów do pisanja i miejsce, na których można by pisać.

Jak długo wybór nie zostanie skończony, musi przy stole znajdować się nieprzerwanie co najmniej trzech członków komisji.

§ 25.

W oznaczonym dniu i godzinie zechcą się wybory w przeznaczonym miejscu bez względu na liczbę jawiących się członków w ten sposób, że naprzód wybiera się i konstytuowuje się w sposób w § 21. oznaczony komisja wyborcza, której ma być oddana lista wyborcza i przygotowane spisy głosowania.

§ 26.

O ile rozechodzi się o członków komisji wyborczej się mających, nastąpi ich wybór przez wszystkich w lokalu wyborczym obecnych wyborców, uprawnionych do głosowania drogą ustnego głosowania. W celu przeprowadzenia tego głosowania złożona będzie komisja prowizoryczna, złożona z naczelnika miejscowej gminy i jednego członka Rady gminnej, powołanego przez komisarza wyborczego. Komisja ta odbierze głosy obecnych wyborców w ten sposób, że jeden jej członek odczyta imiona wyborców z listy wyborczej, a drudzy dwaj będą zapisywać głosy oddane na członków komisji. Rezultat tego wyboru ogłosi komisarz wyborczy i natychmiast po ogłoszeniu ustąpi komisja prowizoryczna, a miejsce jej zajmie komisja wyborcza.

— Bezpośrednio po złożeniu komisji nastąpi wybór jej przewodniczącego.

§ 27.

Przewodniczący komisji wyborczej ma zebranych wyborców przedstawić treść §§-ów 9. i 10. ordynacji wyborczej co do warunków, potrzebnych na posła, ma im wyjaśnić sposób głosowania i obliczania głosów, a w końcu wezwać, aby swoje głosy oddawali wedle swobodnego przekonania, bez wszelkich samolubnych celów, tak jak to uważają wedle swojej najlepszej wiedzy i sumienia za najodpowiedniejsze dla ogólnego dobra.

§ 28.

Jeżeli kto przed rozpoczęciem głosowania podniesie zarzuty przeciw którejkolwiek osobie, wciągniętej do listy wyborczej, że ta osoba nie jest uprawnioną do wybierania posła, bo od czasu ułożenia listy wyborców utraciła któryś z warunków prawa wyborczego, to co do tego zarzutu ma natychmiast powziąć uchwałę komisja wyborcza i to bez wszelkiego rekursu.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania ma komisja wyborcza przekonać się, czy urna przeznaczona do wrzucania kartek głosowania jest próżną.

§ 29.

Głosowanie na posła rozpoczyna się tem, że naprzód oddają swoje kartki głosowania członkowie komisji wyborczej.

Następnie wywołuje jeden członek komisji wyborczej do głosowania wszystkich wyborców w porządku, jak ich imiona były wpisane w liście wyborczej.

Wyborcy, którzy przyszli na wybory już po wywołaniu ich imion, muszą po odczytaniu całej listy zgłosić się w komisji wyborczej i oddać swoje kartki głosowania.

§ 30.

Każdy do głosowania przywołany wyborca, okazując swoją kartę legitymacyjną, ma oddać komisji kartkę do głosowania, w której ma być nazwaną dokładnie ta osoba, która ma zostać posłem sejmowym.

Jeżeli jakie ciało wyborcze ma wybierać dwóch lub kilku posłów z wyjątkiem okręg. wybor. Nr. 72—84 (§§ 42—44) ma każdy wyborca podać tyle imion, ile posłów wybrać należy.

Każdy wyborca, do urny wyborczej przywołany, ma prawo żądać przed oddaniem głosu, ażeby dano mu czystą kartkę do głosowania, zaopatrzoną pieczęcią urzędową. W takim wypadku obowiązany jest komisarz wyborczy, któremu przed wyborem polityczny Urząd powiatowy, względnie w miastach o własnych statutach Zwierzchność gminna ma dostarczyć odpowiedniego zapasu kartek do głosowania — bezzwłocznie dać jeden egzemplarz karty do głosowania na żądanie wyborcy, bez względu na to, czy taka karta była mu już przedtem doręczoną, a przewodniczący komisji jest obowiązany dać temu wyborcy krótki przeciąg czasu i możliwość, ażeby albo sam kartkę w lokalu wyborczym wypełnił, albo drugiemu wyborcy porucił ją wypełnić.

§ 31.

Jeżeli przy głosowaniu zajdzie jaka niepewność co do tożsamości wyborcy, to o tem natychmiast orzeka bez rekursu komisja wyborcza.

§ 32.

Imię każdego wyborcy, który oddał swój głos, ma komisja wyborcza wciągnąć do spisu głosowania, mającego się prowadzić w dwu egzemplarzach.

Nieważnymi są te głosy wyborców, któreby oddano z jakimś zastrzeżeniem, albo z jakimś nakazem dla posła wybrać się mającego.

O ważności lub nieważności poszczególnych głosów rozstrzyga natychmiast komisja wyborcza bez rekursu.

§ 33.

Komisja wyborcza obowiązana jest prowadzić protokół z aktu wyborczego, w którym mają być zamieszczone w szczególności wszystkie orzeczenia komisji, uchwalone w wypadkach, niniejszą ustawą przewidzianych.

Wybory powinny się odbyć w przeciągu wyznaczonego dnia. Jeżeli jednak zaszło coś takiego, że nie można było rozpocząć, dalej prowadzić lub ukończyć wyboru, to komisja wyborcza może dalszą czynność wyborczą za zgodą komisarza wyborczego odłożyć na następny dzień. O tem należy uwiadomić wyborców w taki sposób, jakiego zwykle używa się w dotyczącem miejscu.

§ 34.

Czas przeznaczony do głosowania nie może być krótszym od przeciągu czterech godzin.

Po upływie czasu, przeznaczonego do oddania głosów, ma obwieścić przewodniczący komisji wyborczej, że głosowanie ukończone; jednak wyborcom, którzy w chwili tej jeszcze w lokalu wyborczym się znajdują, a którzy dotychczas jeszcze głosów nie oddali, nie może być odjęta możliwość oddania głosów. Następnie ma komisja sprawdzić zgodność liczby oddanych kartek z liczbą wyborców zapisanych w spisie głosowania, poczem cała komisja wyborcza i komisarz wyborczy mają podpisać obydwie spisy głosowania i ma się natychmiast przystąpić do otwarcia kartek i obliczenia głosów.

Czynność ta ma być przeprowadzoną jawnie w obecności i przy wzglądzie wszystkich wyborców w następujący sposób:

Przewodniczący komisji wyciąga z urny po jednej kartce, otwiera każdą z osobna i odczytuje imię kandydata na niej umieszczone, poczem podaje odczytaną kartę drugiemu członkowi komisji, który prawdziwość odczytanego imienia potwierdza — i kartki w takim porządku, jak były oddane, otwarte składa. Równocześnie dwóch innych członków komisji prowadzi listy głosowania w ten sposób, że zapisują przy pierwszym głosie, który otrzymał kandydat na posła, jego imię i nazwisko i przy nim liczbę „1” — przy drugim liczbę „2” i t. d.

§ 35.

Gdy karta do głosowania mieści w sobie więcej imion, niż ma być wybranych posłów i to imiona dalej napisane, o iliczbę posłów wybrać się mających przewyższają, uważają się jako zupełnie nie napisane i zupełnie się nie uwzględniają. Kiedy na kartce napisano mniej imion, niż wynosi liczba posłów wybrać się mających, to głosy przez napisanie tych imion oddane są ważne. Kiedy imię jednej i tej samej osoby na tej samej kartce kilka razy jest napisane, liczy się przy obliczeniu głosów tylko jako jeden głos.

Imiona niejasne i niedokładne do tego stopnia, że nie ma pewności, którą osobę oznaczają — uważają się jako głosy nieważne. Orzeka o tem komisya wyborcza, a orzeczenie jej ma być w protokole zamieszczone.

§ 36.

Po obliczeniu głosów podaje przewodniczący komisji rezultat tegoż do wiadomości wyborców, poczem wszyscy członkowie komisji i komisarz wyborczy podpisują protokół i listy głosowania i przewodniczący komisji oddaje wszystkie akta wyborcze komisarzowi wyborczemu. Członek komisji nie chcący podpisać protokołu, ma prawo

umieścić w tymże protokole przyczyny, dla których odmawia podpisu.

Gdy rezultat wyboru posła ma być obliczony w głównem miejscu wyboru — przedsiębiorze przewodniczący komisji w obecności wszystkich członków komisji i wyborców znachodzących się w lokalu wyborczym opieczutowanie wszystkich aktów wyborczych razem z kartami głosowania pieczęcią urzędową miejscowej Zwierzchności gminnej, umieszcza na zewnątrz napis oznaczający traść i oddaje tak opieczetowane akta wyborcze komisarzowi wyborczemu, który obowiązany jest odesłać je bezzwłocznie do c. k. starostwa powiatowego głównego miejsca wyboru. Każdemu z członków komisji przysługuje prawo przyłożyć także swoją prywatną pieczęć.

Na zewnętrznej stronie opieczetowanych aktów umieścić ma przewodniczący komisji imię i nazwisko kandydata, który w tem miejscu wyboru otrzymał najwięcej głosów i liczbę głosów, jaka na niego padła.

§ 37.

Zbadanie i ogłoszenie ogólnego rezultatu wyboru należy do głównej komisji wyborczej w głównem miejscu wyboru zebrać się mającej.

Komisję tę zwołuje najdalej do trzech dni po nadesłaniu aktów wyborczych ze wszystkich miejsc wyborczych dotyczącego okręgu wyborczego starosta powiatowy głównego miejsca wyboru. Komisya ta składa się z siedmiu członków, a mianowicie z naczelnika gminy głównego miejsca wyboru, lub jego zastępcy, trzech członków wybranych przez Radę gminną głównego miejsca wyboru i trzech członków z pomiędzy uprawnionych do wyboru tego samego okręgu wyborczego przez komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru powołanych.

Komisya urzęduje w obecności komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru — w lokalu możliwie najobszerniejszym, urządzonym w sposób §. 24. tej ustawy oznaczonym, przyczem mają wszyscy wyborcy prawo być obecnymi w miarę objętości miejsca.

§ 38.

Komisya przyjmuje z rąk komisarza wyborczego opieczetowane akta, nadesłane ze wszystkich miejsc wyborczych i stwierdza nienaruszenie pieczęci.

Każdemu z członków komisji wyborczych poszczególnych miejsc wyborczych tego okręgu wyborczego, którzy po myśli § 36. tej ustawy przyłożyli na akta wyborcze swoje prywatne pieczęcie, wolno żądać od komisarza głównego miejsca wyborczego przed rozpakowaniem aktów zbadania, czy przyłożona przez dotyczącego wyborcę pieczęć jest nienaruszoną.

Komisya wybiera z pomiędzy siebie przewodniczącego absolutną większością głosów. Gdyby taka większość nie dała się osiągnąć, mianuje przewodniczącego z pomiędzy członków komisji komisarz wyborczy. Następnie przystępuje komisya do obliczenia głównego rezultatu wyboru na podstawie obliczeń dokonanych przez komisye wyborcze poszczególnych miejsc wyborczych.

Rezultat ogólnego obliczenia ogłosi obecnym przewodniczący komisji.

Co do całej czynności komisji spisany będzie protokół, który podpiszą wszyscy członkowie komisji i komisarz wyborczy.

§ 39.

Za wybranego posłem ma się ten uważać, kto otrzymał więcej jak połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

§ 40.

Gdy przy głosowaniu nie padła na nikogo taka większość głosów, należy

zarządzić ściślejsze wybór. Wybór ten ma zarządzić c. k. starosta powiatowy głównego miejsca wyboru we wszystkich dotyczących miejscach wyborczych, a rezultat tych wyborów będzie obliczony po myśli powyższych postanowień niniejszej ustawy.

§ 41.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się tylko na tych kandydatach, którzy po wybranych absolutną większością otrzymali najwyższą liczbę głosów.

Liczba kandydatów przychodzących do ściślejszego wyboru musi być zawsze dwa razy większą niż liczba posłów wybrać się mających. Przy równości głosów rostrzyga los, kto ma przyjść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, podający przy ściślejszym wyborze na osoby nie przeznaczone do tego wyboru, ma się uważać jako nieważny.

Gdy po ściślejszym wyborze wszystkie oddane ważne głosy będą podzielone pomiędzy wszystkich do tego wyboru przeznaczonych kandydatów w równych częściach tak, że każdy z nich ma za sobą połowę wszystkich głosów, wtedy rozstrzyga o wyborze los, przez przewodniczącego komisji wyborczej wyciągnąć się mający.

§ 42.

W okręgach wyborczych 72 — 81 (§ 30.) wybierających równocześnie dwóch posłów głosują wyborcy tylko na jednego kandydata. Jeżeli kartka do głosowania mieści w sobie więcej imion, to imiona dalej napisane, nie będą uwzględniane. Za wybranego uważanym będzie ten, kto ma ze sobą więcej jak połowę wszystkich oddanych głosów. Obok bezwzględnej większością głosów wybranego, za drugiego wybranego uważać należy tego, który uzyskał

więcej jak jedną czwartą część oddanych (ważnych) głosów.

Gdyby w pierwszym okresie wyborczym nikt nie uzyskał bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąć drugi akt wyborczy. Jeżeli i w tym okresie wyborczym nikt nie otrzymał bezwzględnej większości głosów, należy przystąpić do wyboru ściślejszego (§ 43).

Jeżeli w pierwszym lub w drugim akcie wyborczym, wprawdzie jeden wybrany uzyskał bezwzględną większość głosów, reszta zaś głosów tak jest rozstrzelona, że żadna osoba nie ma więcej jak czwartą część oddanych (ważnych) głosów, należy co do drugiego wybrać się mającego zarządzić wybór ściślejszy (§ 43). Jeżeli w pierwszym i drugim głosowaniu głosy oddane zostały wogóle tylko na jedną osobę, należy dla wyboru drugiego posła zarządzić nowy akt wyborczy.

§ 43.

W okręgach wyborczych 72—84 przy ściślejszym wyborze, odbywa się wybór pomiędzy tymi trzema osobami, które przy ostatnim akcie wyborczym uzyskały dla siebie względnie najwięcej głosów, przyczem za wybrane uważać należy te dwie osoby, na które padło względnie najwięcej głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej los, kto ma wejść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, który przy ściślejszym wyborze padnie na osobę do tego nie należącą, będzie uznany za nieważny.

Jeżeli przy wyborze ściślejszym wszystkie oddane głosy ważne są równo rozdzielone pomiędzy wszystkie osoby, do wyboru należące, natenczas los wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej rozstrzyga, kto z nich ma być uważany za wybranego.

§ 44.

Okręgi wyborcze 72—84 wybierające równocześnie dwóch posłów, wybierają zarazem zapomocą tych samych kartek do głosowania także zastępców i to w ten sposób, że każdy wyborca wypisze na swej kartce do głosowania, oprócz imienia i nazwiska tej osoby, którą na posła wybiera, w drugiej rubryce kartki do głosowania także jeszcze imię i nazwisko drugiej osoby, którą wybiera na zastępcę. Wybór zastępcy następuje w tym akcie wyborczym, w którym wybiera się dotyczącego posła.

Przy wyborze zastępcy liczy się tylko głosy, znajdujące się na ważnych kartkach do głosowania, oddanych dla obranego posła. Za wybraną na zastępcę uważać należy tę osobę, która w ten sposób względnie najwięcej głosów dla siebie pozyskała. Gdyby przy rozstrzygającym akcie wyborczym dwie lub więcej osób otrzymało jednakową ilość głosów, rozstrzyga pomiędzy nimi los, którą uważać należy za wybraną.

Zastępca wchodzi do Sejmu w tym wypadku, gdy mandat tego posła, na którego zastępcę został wybrany, opróżni się. Gdyby jednak obydwaj mandaty okręgu wyborczego równocześnie zostały opróżnione, należy dla obu urządzić nowe wybory.

Jeżeli zastępca utraci prawo wybieralności, zejdzie ze świata, lub też zrzeknie się swej funkcji jako zastępca, natenczas w razie opróżnienia dotyczącego mandatu poselskiego, nie należy go obsadzać aż do czasu zarządzenia powszechnych nowych wyborów, względnie aż do opróżnienia drugiego mandatu. Tak samo należy postąpić, jeżeli zastępca, który wszedł do Sejmu, z jakiegokolwiek powodu przestał być członkiem Sejmu.

§ 45.

Gdy wybór przepisanej w dotyczącym okręgu wyborczym liczby posłów zostanie należycie przeprowadzony, ma być zamknięty protokół czynności wyborczej i podpisany przez wszystkich członków komisji wyborczej jak również przez komisarza wyborczego, następnie z dołączeniem wszystkich kartek głosowania opieczętowany i komisarzowi wyborczemu w celu przesłania c. k. namiestnictwu oddany.

§ 46.

Namiestnik ma, przeglądawszy akta wyborcze jemu nadesłane, każdemu wybranemu posłowi, co do którego nie zachodzą przyczyny wykluczające go po myśli niniejszej ustawy od obieralności, doręczyć certyfikat wyborczy.

Certyfikat ten uprawnia wybranego posła wstąpić do Sejmu i usprawiedliwia domniemanie ważności na tak długo i dopóki Sejm inaczej nie postanowi.

§ 47.

Wszystkie akta wyborcze ma następnie c. k. Namiestnik przesłać Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy jest obowiązany zbadać akta wszystkich wyborców i przedstawić co do wszystkich swoje wnioski Sejmowi, a to najdalej do roku od dnia przeprowadzenia wyborów. Sejmowi przysługują prawo ostatecznego rozstrzygnięcia o ważności każdego poszczególnego wyboru.

§ 48.

Jak długo Sejm nie uzna za nieważny wybór posła, któremu wydano certyfikat wyborczy, ma dotyczący poseł głos i miejsce w Sejmie.

Jeżeli wybór posła, któremu odmówiono certyfikatu wyborczego, zostanie uznany za ważny, obowiązany jest Marszałek krajowy wezwać go, aby wstąpił do Izby sejmowej.

§ 49.

Przy podwójnym wyborze obowiązany jest wybrany na posła najpóźniej w przeciągu ośmiu dni po ukonstytuowaniu nowowybranego Sejmu, a na wypadek uzupełniającego wyboru do ośmiu dni po otwarciu dotyczącej sesji oświadczyć, który wybór przyjmuje.

Jeżeli takie go oświadczenia nie da w podanym terminie, rozstrzygnie los wyciągnięty na publicznem posiedzeniu przez Marszałka krajowego, dla którego okręgu wyborczego wybór jest ważny.

Na opróżniony w ten sposób mandat należy rozpisać nowy wybór.

§ 50.

Jeżeli zajdzie potrzeba rozpisania nowego wyboru w przeciągu 30 dni po wyborze posła, należy przeprowadzić ten wybór na podstawie list wyborczych użytych przy poprzednim wyborze, o ile nie unieważniono poprzedniego wyboru posła właśnie z powodu nieprawidłowości tych list wyborczych.

§ 51.

Do ważności uchwały Sejmu, o zmianie postanowień tej ustawy potrzeba obecności co najmniej dwóch trzecich części wszystkich posłów.

Gdy taka liczba posłów jest obecną zmiana może nastąpić absolutną większością głosów obecnych.

§ 52.

Ustawa ta ma wejść w życie w sześć miesięcy po ogłoszeniu, poczem ma być Sejm rozwiązany i nowe wybory na podstawie niniejszej ustawy przeprowadzone.

W n i o s e k

posła Krężela i tow. w sprawie zniesienia opłaty należności spadkowej od realności nie przewyższającej wartości 3.000 kor.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby zniósł opłatę należności spadkowej od realności nie przewyższającej wartości 3.000 koron, stanowiącej warsztat rolniczy.

Lwów, dnia 2. października 1909.

Wnioskodawca:
Krężel w. r.

Jampolski, Sandulak, Wasung, Bernardzikowski, Lewandowski, Kurowiec, Szwed, Makuch, Skwarko, Stapiński, Styła, Cieluch, Jedynak, Witos, Bis, Myjak, Cipser, Dumka Sodomora, Stefczyk.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby linie obecnie upaństwowionej kolei Północnej cesarza Ferdynanda, znajdujące się w obrębie granic Galicyi włączyć do okręgu urzędowania Dyrekeyi c. k. kolei państwowych w Krakowie.

Lwów, 2. października 1909.

Wnioskodawca:
Teofil Merunowicz, w. r.

Leo, Doliński, Battaglia, Adam, Schatzel, Rayski, Tertil, Rittel, Sala, Federowicz, Bednarski, Jabłoński, Kleski, Pawleski, Landau, Maiss, Maryewski, Sare.

I n t e r p e l a c y a

posła Jedynaka i towarzyszy do c. k. Rządu w sprawie niezatwienienia rekursu konkurencyi kościelnej w Łączkach kucharskich powiatu Ropeczyckiego.

Przed laty 8 został wniesiony rekurs do c. k. namiestnictwa przeciw rozprawie konkurencyjnej kościelnej w Łączkach kościelnych. Zatwienienie tego rekursu dotąd nie nastąpiło.

W kwietniu b. r. wniesiony znów został przez strony konkurencyjne re-

kurs do c. k. namiestnictwa przeciwko rozprawie konkurencyi kościelnej na restauracyę kościoła w Łączkach. Rekurs ten pomimo, że upłynęło blisko 6 miesięcy, dotąd nie doczekał się zatwienienia.

Podpisani zapytują c. k. Rząd:

1. Dlaczego ta sprawa się przewleka?

2. Kiedy nareszcie zatwioną będzie?

Interpelant:
Jedynak

Jampolski, Styła, Stapiński, Krężel, Szwed, Cieluch, Myjak, Ptak, Wasung, Skołyszewski, Bojko, Witos, Długosz, Lewakowski.

W n i o s e k

posła dra Eugeniusza Oleśnickiego i tow. o rozdział c. k. gimnazjum z ruskim wykładowym językiem w Przemyśle na dwa odrębne zakłady pod osobnym zarządem naukowym i administracyjnym.

Z uwagi, iż frekwencya uczniów w c. k. gimnazjum z ruskim wykładowym językiem w Przemyśle wynosiła w r. sz. 1908/9 872 uczniów a w bieżącym r. sz. 1909/10 — 917, a w szczególności:

	w r. 1908/9		w r. 1909/10
w klasie przygot.	55 ucz.		60 uczniów
I.	128	"	177
II.	136	"	102
III.	123	"	138
IV.	99	"	110
V.	99	"	96
VI.	87	"	89
VII.	67	"	79
VIII.	78	"	66
Razem	872 ucz.		917 uczniów

a w r. sz. 1907/8 to samo gimnazjum liczyło 869 uczniów, dalej z uwagi, iż wyżej wspomniane gimnazjum liczyło

w r. sz. 1908/9 — 19 klas, a w bieżącym r. szk. 1909/10 — 21 klas, którą to nadmierna liczba tak klas jak i uczniów skupionych w jednym zakładzie, prawie uniemożliwia prawidłową naukę i kierownictwo tak pod względem pedagogicznym i dydaktycznym, jak niemniej kierownictwo pod względem administracyjnym;

ostatecznie z uwagi, że i liczne grono nauczycielskie, złożone z 1 kierownika, 16 nauczycieli rzeczywistych a aż 22 zastępców nauczycieli, trudno jednemu człowiekowi skoncentrować do równomiernego, jednolitego postępowania z młodzieżą w kierunku naukowym i pedagogicznym,

podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Rząd, aby jeszcze w tym roku szkolnym 1909/10 a najdalej do następnego roku szkolnego 1910/11 przeprowadził rozdział obecnego gimnazjum z ruskim wykładowym językiem w Przemyśle na dwa odrębne zakłady pod osobnymi kierownictwami, z których jeden zakład pozostać ma w dotychczasowym budynku państwowym, wspólnie z c. k. I. gimnazjum z wykładowym językiem polskim, — a drugi ma być przeniesiony na przedmieście Zasanie.

Dla bliższego umotywowania powyższego wniosku nadmieniają podpisani, że c. k. gimnazjum z ruskim wykładowym językiem w Przemyśle, już od czterech lat nie mogło się pomieścić w przeznaczonym dla niego budynku państwowym a rozdzielone tak, że część klas pomieszczona w głównym budynku, a inne klasy w wynajętym domu p. Olgi Lityńskiej. W bieżącym roku 1909/10 pomieszczone w budynku głównym 12 klas, a filialnym 9 klas, nad którymi ustanowiony i osobno remunerowany osobny profesor jako dozorca.

Rozdział więc dokonany siłą potrzeby i konieczności oczekuje tylko uzupełnienia co do formy i prawnej organizacji.

Przedmieście Zasanie wybierają podpisani dlatego, iż to przedmieście rozwinęło się w czasach ostatnich prawie w drugą połowę miasta, jest co do ruchu handlowego spokojniejsze, przeto i do nauki dogodniejsze, ostatecznie zamieszkałe przez mieszczan, u których uczniowie znajdują tańsze stancje i odpowiednie dozór.

We Lwowie, dn. 1. października 1909.

Wnioskodawca:

Oleśnicki w. r.

Makuch, Skwarko, Sandulak, Dumka, Winniczuk, Sodomora, Kiweluk, Krysowały, Stojalowski, Szwed, Lewicki, Kurowiec, T. Staruch, A. Staruch.

W n i o s e k

p. Krysowałego i tow. w sprawie założenia szkoły tkackiej w Zbarażu lub w Koszlakach.

Wobec tego, że Podole co do szkół średnich i co do szkół przemysłowych bardzo upośledzone,

wobec tego, że właśnie tam a w szczególności w powiecie zbarazkim uprawa konopi i lnu bardzo rozwinęła,

wobec tego, że ludność tego powiatu ograniczona tylko do rolnictwa, nie znajduje w temże dostatecznego źródła zarobku.

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu założenie w Zbarażu lub we wsi Koszlakach powiatu zbarazkiego szkoły tkackiej.

Lwów, dnia 2. października 1909.

Wnioskodawca:

Krysowały, w. r.

Korol, Hanczakowski, Tracz, Krynicki, Kołpaczkiewicz, Myroniuk-Zajaczuk, Winniczuk, Lewicki, Dumka, Kurowiec, Sandulak, Senyk, Oleśnicki, Sodomora, Makuch.

Wniosek nagły

p. Winniczuka i tow. w sprawie założenia czteroklasowej szkoły ludowej w Jamnicy pow. stanisławowskiego z ruskim językiem wykładowym.

Wysoki Sejmie!

Gmina Jamnica pow. stanisławowskiego ma obecnie mieszkańców 2.666, a z tego dzieci w wieku szkolnym 500. W gminie tej jest tylko 2 klasowa szkoła, a przy niej zatrudnionych 6 sił nauczycielskich. System ten szkodzi wychowaniu. Już od kilku lat starają się mieszkańcy gminy o przemianę tej szkoły na 4 klasową, a jednak bezskutecznie. Szkołę przed 2 laty zbudowano murowaną na jedno piętro, gdzie uczniowie mają pomieszczenie. Czteroklasowa szkoła w Jamnicy jest bardzo potrzebną nie tylko tej gminie, ale należy się jej z powodu wielkiej liczby dzieci w wieku szkolnym, lecz byłaby ona korzystną także dla okolicznych gmin, bo te zamiast posyłać swe dzieci do miasta do czteroklasowych szkół, potrzebnych jako przygotowanie do szkół średnich, dzieci swe posyłałyby do szkoły w Jamnicy. Szkoła ta miałaby być z ruskim językiem wykładowym, ponieważ na 500 dzieci w wieku szkolnym jest zaledwie 17 dzieci obrządku łacińskiego. Szkoła ta miałaby mieć nazwę im. Szewczenki.

Dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm krajowy raczy, uznając sprawę za nagłą, uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, względnie c. k. Radę szkolną krajową, ażeby bezwzględnie przystąpiła do zorganizowania czteroklasowej szkoły ludowej z ru-

skim językiem wykładowym w Jamnicy powiatu stanisławowskiego.

Wnioskodawca:
Winniczuk.

Kiweluk, Kurowiec, Lewicki Makuch, Sodomora, Senyk, Tracz, Hanczakowski, Oleśnicki, Dumka, Sandulak, Skwarko, Korol, Myroniuk-Zajaczuk, T. Staruch, A. Staruch.

Interpelacja

posła dra Kurowca i tow. do Wydziału krajowego w sprawie nieodpowiedniego zachowania się pana Jasińskiego, lustratora administracyjnego szpitali, względem lekarzy szpitalnych w Lubaczowie przed personelem nielekarским.

Większa część lekarzy szpitalnych spełnia swe obowiązki zawodowe a w szczególności szpitalne sumiennie, z poświęceniem, z narażeniem życia — za co jest lichy nieodpowiednio płacona, dlatego nie jest to dopłatą — za ich trudy, zachowanie się względem nich p. Jasińskiego, jak to miało miejsce w Lubaczowie 15. maja 1909, którego to dnia wpadł w furję między 1 a 3-cią godziną w południe do kancelaryi szpitalnej p. Jasiński i tutaj przed zakonnicami począł wykrzykiwać pod adresem lekarzy „raz na zawsze mają sobie zapamiętać, żeby telegramów do Wydziału nie wysyłać, bo to lekarze telegrafują — lekarze to kupcy etc.

Podpisani zapytują Wysoki Wydział krajowy, czy takie postępowanie manipulacyjnego urzędnika Wydziału kraj. względem lekarzy jest odpowiednie, i czy takie zachowanie się może przyczynić się do podniesienia powagi stanu lekarskiego i co Wysoki Wydział kraj. zarządzi, ażeby na przyszłość podobne wypadki nie zdarzały się?

Interpelant:
dr. Kurowiec.

Skwarko, Dumka, Hanczakowski, A. Staruch, Sodomora, Sandulak, T. Staruch, Korol, Tracz, Senyk, Lewicki, Oleśnicki, Winniczuk, Makuch, Myroniuk-Zajaczuk.

Marszałek oznajmia, że odczytane wnioski, umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacje zaś odstąpi p. komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia reprezentacji powiatowej w Złoczowie na pobór w r. 1909 wyższych dodatków do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Reprezentacji powiatowej w Złoczowie zezwala się w myśl postanowień § 23. ustawy z dnia 17. czerwca 1874 dz. u. k. Nr. 51. pobierać w r. 1909 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 50% (pięćdziesiąt) od państwowych podatków bezpośrednich, w powiecie przypisanych, z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego § 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 dz. u. kr. Nr. 155.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Skwarko i wnosi o przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydz. kraj.

Przemawia p. Dumka.

Przemawia p. Winniczuk.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala wniosek Wydziału krajowego.

Na wniosek sprawozdawcy uchwala Izba przystąpić do drugiego czytania powyższego wniosku bez czytania a w oddzielnem głosowaniu przyjmuje ten wniosek w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania przyjmuje Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gminy Ujście solne w powiecie bocheńskim do miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr.

Marszałek oznajmia, że sprawę tę usuwa z porządku dziennego, z powodu, że sprawozdanie w tym przedmiocie ma być wydrukowane w obu językach.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy o rybołówstwie z 31. października 1887 Dz. u. kr. Nr. 37 z r. 1890.

Sprawozdawca p. Pilat wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu działu techniczno-drogowego.

Sprawozdawca p. Jędrzejowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. lipca 1909 L. 84,539 w przedmiocie powiększenia etatu oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego.

2. Dotychczasowy etat osób i płac rocznych oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, ustanowiony uchwałami Sejmu z dnia 10. i 15. lutego 1898 oraz z dnia 13. listopada 1905 i z dnia 29. października 1908, Sejm powiększa o jedną posadę starszego inżyniera, o jedną posadę inżyniera I. kl., o jedną posadę inżyniera II. kl. tudzież o jedną posadę inżyniera-adjunkta z dodatkami aktywnymi odpowiedniego stopnia.

Przemawia p. Sodomora.

Przemawia p. Kurowiec i stawia następującą rezolucję:

Sejm uchwała, ażeby były specjalne siły techniczne do kontroli inżynierów powiatowych i ich czynności.

Przemawia członek Wydz. kraj. p. Dąbski.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej bez rozprawy na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Przemawia zapisany do głosu p. Winniczuk.

Przemawia zapisany do głosu p. Makuch i stawia następującą rezolucję:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w wykonaniu uchwały sejmowej z 29. października 1908 postawił jeszcze na tej sesji sejmowej konkretne wnioski co do kwestyi traktowania konduktorów drogowych w charakterze urzędników.

Przemawia p. Dumka.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca p. Jędrzejowicz.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca z kolei odczytuje.

Marszałek odczytuje rezolucję p. Kurowca, którą Izba popiera, a następnie odrzuca, dalej odczytuje rezolucję p. Makucha, którą Izba popiera, i oddzielnie również odrzuca.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skwarki i tow. w sprawie upaństwowienia i zmonopolizowania środków transportowych olejów ziemnych i rurociągów i przedłożenia projektu noweli do krajowej ustawy naftowej.

Przemawia p. Skwarko uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji górniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Korola i tow. w sprawie zmiany §§ 2. i 28. ustawy o włościan rentowych.

Przemawia p. Korol uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji reform agrarnych.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Jampolskiego i tow. w sprawie budowy drogi krajowej od miasteczka Narola powiatu cieszaowskiego do miasteczka Niemirowa powiatu rawskiego.

Przemawia p. Jampolski uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji drogowej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Senyka i tow. w sprawie obwałowania brzegów już regulowanej części rzeki Dniestru i we wsiach Uście, Rozwadów, Nadiatycze, Czernica, Krupsko, Brzezina powiatu żydaczowskiego.

Przemawia p. Senyk uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Senyka i tow. o zmianę § 4. ustawy z dnia 17. lutego 1905 obowiązującej w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskim o tworzeniu włości rentowych (Dz. u. kr. Nr. 40).

Przemawia p. Senyk uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Marszałek zapytuje, czy nie ma pomyłki w sprawie formalnej, bo wnioski poprzedni p. Korola w sprawie zmiany ustawy o włościach rentowych odesłano do komisji reform agrarnych.

Przemawia p. Senyk.

Przemawia p. Hanczakowski i wnosi o odesłanie wniosku p. Senyka do komisji gospodarstwa krajowego.

Przemawia p. Oleśnicki.

Przemawia p. Hanczakowski i oznajmia, że wnosi o przekazanie wniosku p. Senyka komisji reform agrarnych.

Po zamknięciu rozprawy, Izba uchwala przekazanie tego wniosku p. Senyka komisji reform agrarnych.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skwarki i tow. w sprawie zmiany ustawy z dnia 15. sierpnia 1895 Dz. u. kr. Nr. 62, dotyczącej wpisów do ksiąg gruntowych.

Przemawia p. Skwarko uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skarbka i tow. w sprawie uzupełnienia §§ 12, 15, 22, 26, 27 i 29 ustawy z dnia 6-go marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 27. o gminnych Urzędach rozjemczych.

Przemawia p. Skarbek uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany granic miasta Lwowa i okręgu reprezentacji powiatowej we Lwowie przez wyłączenie z obszaru dworskiego Kulparków część II. kilku parcel gruntowych i wcielenie ich do gminy miasta Lwowa.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /./ projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zmiany granic miasta Lwowa i okręgu Reprezentacji powiatowej we Lwowie przez wyłączenie z obszaru dworskiego Kulparków część II. kilku parcel grunto-

wych i wcielenie ich do gminy miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Parcele gruntowe l. l. 75/3, 75/4, 76, 77, 78, 79, 80, 81 i 82/1, położone w gminie katastralnej Kulparków część II., wyłącza się z obszaru dworskiego Kulparków część II. i wciela się jedo związku gminy miasta Lwowa.

Art. II.

Równocześnie z przyłączeniem do miasta Lwowa zostaje wyłączoną wymienioną w Art. I. część obszaru dworskiego Kulparków część II. z okręgu reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W sprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu I. w odnie-

sieniu do spraw szkolnych, stypendyjnych, fundacyjnych, konserwatorskich i teatralnych za czas od 15. września 1906 do 1. kwietnia 1908.

Sprawozdawca p. Piniński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu I. w odniesieniu do spraw szkolnych, stypendyjnych, fundacyjnych, konserwatorskich i teatralnych za czas od 15. września 1906 do 1. kwietnia 1908 przyjmuje Sejm wraz z niniejszem sprawozdaniem Komisji do wiadomości.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Oleśnicki.

Przemawia p. Stojalowski.

Marszałek oznajmia, że odracza rozprawę nad powyższą sprawą, i udziela głosu p. Skarbkowi w sprawie formalnej.

Przemawia p. Skarbek i wnosi o przekazanie komisji górniczej przydzielonej komisji gminnej petycji L. s. 3702 Tow. politechnicznego w sprawie przechodzenia zasobów węglowych w kraju w obce ręce.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek formalny p. Skarbka.

Marszałek udziela głosu p. Skołyszewskiemu w sprawie wystosowania zapytania do przewodniczącego Komisji administracyjnej.

Przemawia p. Skołyszewski i zapytuje przewodniczącego Komisji administracyjnej w sprawie zatwierdzenia wniosku p. Tracza o zamykanie szynków w niedziele i święta.

Marszałek oznajmia, że przewodniczący Komisji administracyjnej, który chwilowo nieobecny jest w Izbie, ze chce zapewne udzielić odpowiedzi w tej sprawie.

Marszałek udziela głosu p. Senykowi.

Przemawia p. Senyk i zapytuje Marszałka, dlaczego w porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia nie było sprawozdania Komisji szkolnej o wniosku mowcy w przedmiocie pragmatyki służbowej dla nauczycielstwa ludowego.

Marszałek udziela wyjaśnienia w tej sprawie.

Marszałek oznajmia, że p. Makuch wniósł nagły wniosek o interwencję Rządu austriackiego w sprawie zasądzenia w Rosji na śmierć Czesława Zakrzewskiego.

Wniosek ten usuwa po myśli § 12 regulaminu, jako nie dotyczący spraw należących do zakresu działania Sejmu.

Następnie udziela Marszałek głosu p. Głabińskiemu, zaznaczając, że nad tem oświadczeniem Marszałka nie ma rozprawy.

P. Głabiński składa oświadczenie w tej sprawie.

Marszałek wzywa sekretarza p. Skwarkę do odczytania interpelacji.

Sekretarz p. Skwarko czyta:

I n t e r p e l a c y a

posła Antoniego Starucha, Tymoteusza Starucha i towarzyszków do c. k. Rządu w sprawie nadużycia c. k. żandarma przez przebitego gospodarza Semka Nowickiego z Sokołowej Woli powiat Lisko.

Dnia 27. września 1909 około 11 godziny przed południem przebił bagnietem c. k. żandarm z posterunku U-

strzyki dolne gospodarza Semka Nowickiego z Sokołowej Woli, powiat Lisko.

Przyczyna do tego nadużycia bront była ta, że ten żandarm kilka razy napadał na żonę tego gospodarza nazwiskiem Nastia, ze swymi miłosnymi zamiarami.

Nastia Nowicka, małżonka przebitego gospodarza, zeznała przed posłami Antonem i Tymoteuszem Staruchem, że ów żandarm jeszcze w miesiącu marcu 1900 napadł na nią w chałupie i namawiał ją do wiarołomstwa małżeńskiego a nawet groził jej założeniem łańcusków na ręce. Po kilku tygodniach po tym wypadku ona przyznała się przed swoim mężem, że żandarm ten namawiał do wiarołomstwa i wtedy Semko Nowicki zapalał całkiem zrozumiale żalem i nienawiścią przeciw temu żandarmowi i ten żal i złość przeszły już granice cierpliwości, kiedy ten sam żandarm przed dwoma tygodniami w nocy wkroczył nieprawnie do chałupy Semka Nowickiego i dopytywał się za żoną Semka, która wtenczas spała w drugiej chałupie z mężem i ta właśnie okoliczność wywiodła już Semka Nowickiego z równowagi jako męża kochającego swą żonę w pierwszym roku swego wspólnego życia i wtedy postanowił Semko Nowicki przy pierwszym spotkaniu tego żandarma zapytać się, dlaczego on zatruwa jego szczęśliwe życie z żoną.

27. września 1909 napijał się Semko Nowicki w karczmie i dowiedział się, że ten sam żandarm ma patrolę we wsi a spotkawszy tego żandarma na drodze koło chałupę wójta Iwana Drabka, zapytał się Nowicki żandarma, dlaczego on napada na jego żonę i wtedy wywiązała się kłótnia między Nowickim a żandarmem, który doprowadził do przekłócia Nowickiego.

Żandarm przebił Nowickiego bagnietem w prawe ramię i zranił jego

ciężko i Nowicki leży i walczy ze śmiercią w szpitalu w Przemyślu.

Bezsprzecznie winą leży po stronie żandarma i dlatego podpisani zapytują!

Czy jest wiadomem Rządowi to nadużycie żandarma, czy jest on gotów zarządzić srogie dochodzenie i winnego żandarma pociągnąć do ostrej kary.

Interpelanci:

A. Staruch T. Staruch.

Sodomora, Dumka, Winniczuk, Makuch, Sandulak, Skwarko, Korol, Kołpaczkiwicz, Hanczakowski, Tracz, Lewicki, Kiweluk, Kurowiec, Oleśnicki.

Marszałek oznajmia, że interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zaprasza Izbę na odbyć się mające w katedrach wszystkich trzech obrządków w dniu 4. b. m. o godzinie 9 rano uroczyste nabożeństwo z okazji Imienin Najjaśniejszego Pana.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 4. października 1909 o godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 30 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Henryk Badeni w. r.

